

de bi sojiga premoženja ne pomanjšal! Kokó ga stori malo ljubljéniga ali clo čerteniga od teh sojih, kterim tudi nar manjši nedolžniga veselja ali morebiti tudi spodobniga živeža in oblačila ne privoši! V kakošen hud sloves in stud ga pripravi pri vsih drugih, kteri z njim kej opraviti imajo: s kterim se vedno ruje in poganja, in velikrat zavolj nar manjši dobička ali nar manjši škode clo tožbe in pravde počenja! — In kér vsaka strast pri človeku, če je z vso močjó ne zatira, zmirej rase in mogočniši prihaja: tokó tudi lakomnost, kader je enkrat v strast dozorela, zmirej rase in višej poganja, in kmalo tokó deleč prirase, de ne pozná ne mére ne mejnikov, in de ne le na vso spodobnost in usmiljenje pozabi, ampak tudi očitnih pravic ne spoštuje, in po krivih potih dobička iše: z lažmí, zvijačami, goljufijo, zatiranjem nevednih in sirot, s skrivnim kupčevanjem in priderževanjem, z jemanjem prepovedanih obrest, ali clo s krivičnimi pravdami in krivimi prisegami: in tokó človeka ne le ob vès notranji pokoj, ampak tudi, če njegove krivice na dan pridejo, v očitne kazni in z njimi ob poštenje in premoženje in vso njegovo vunanjó in notranjo srečo pripravi! Práv resničen je tedej pregovor, de *lakomnost je korenina vsih pregreh*, in ravno tokó tudi drugi, kteri pravi, de *lakomnik je sovražnik vsih, nar bolj pa samiga sebe*. — Per tem ima lakomnost še to posebno nevarnost, de se od konca v podobo čednosti zavija, in človeka zapelje, de sojo lakomnost le za večí pridnost, in sojo skopost le za pametno šparovnost derži. Zatorej mora vsak, kteri hoče ti strasti oditi, pazin biti, kaj drugi od njega mislijo; in če najde, de ga sploh za skopiga imajo, ali če mu tudi le nekteri skopost očita jo, ne mervice dvomiti, ampak hitro sekiro nastaviti, de pozneje morebiti ne pride zdravilo prepozno. —

Ravno tokó je ljubezin — de še nekterih izgledov opomnim — prosta vsiga nečistiga poželjenja in djanja ali strasti nečistosti. Zakaj ona spozná, kokó hudobno je, naméne stvarnika in zapovedi vére in države zaničevati, in visoko človeško natoro ob nje nar večí vrednost in lepoto pripraviti. Zatorej pa ona ostane tudi prosta vsih tistih pogubljivih nasledov, kteri se tokó množno iz nje izhajajo. Oh, kokó zlo se goljufajo vsi nečisti, kér sladnosti v strupu in med ternjem išejo! Kokó tiransko jih žéne in terpinči njih nečista žeja, in jim noč in dan pokoja ne da! Kokó ji vse kar imajo in premorejo: sojo vest in soj pokoj, sojo čast in poštenje in premoženje, ja tudi soje zdravje in nazadnje clo sojo véro v dar prinesejo! — Tode ob kratkim so pretekle leta njih sladnosti, in potem — jih vidimo hoditi ali laziti, koker osebe, kterim je znamnje njih djanja z debelimi čerkami na obličji zapisano; koker osebe, pri kterih je notranja zadovoljnost bežala; ali pa očitna nesramnost nastopila; koker osebe, pri kterih se je nekdanje premoženje grozno pomanjšalo, ali pa tudi do čistiga spraznilo; koker osebe, kterih leta so ob kratkim minule, in kterih sreča je zginila, kakor kamen, kteri se v morje verže! — Spominja vredno je, kar sv. pismo od poslednjiga takih ljudí pravi. Glej Sir. 9, 10.

(Dalje sledi.)

Pogled v gornje kraje.

(Dalje.)

Dospevši v Celje, se mi po sreči priméri, de sim v Bežigradu, pol ure pod Celjem na izhodni strani, mogel odsesti in prenočiti. Od več krajev sim se že po Savinski dolini razgledoval, pa od nobeniga se mi ni lepši prikazala, ko na bežigraških prozorih (Balkon). Pa tudi prihodnjiku iz gornjih zapadnih strani se ta gradič od deleč prikupljuje s svojima dvema košatima smere-

kama, med kterima se kakor vjeta devica med velikan-skimi stražani po Celjskih lokah ozira. Škoda, de iz Celja do tod ni pot bolj obravnana: Bežigrad bi bil tedaj nar lepši veselíše za Celjane poleti. Ta gradič je svoje imé, kakor Kalchberg pripoveduje, o prilóžnosti dobíl, ko je mladi Celjski grof Vilhelm, v neko neprilíčno okolinost zapleten, iz tega gradiča v gornji Celjski grad bežati mogel. Celjani ga imenujejo Vešigrad. Ako bi to pravo njegovo imé bilo, bi ta gradič v nemškem jeziku pomenil: Hexenburg, kér veša pri Slovencih sicer nočniga metulja, večidel pa to poméni, kar beseda: copernica. Pa v tem se na Celjane ni zanašati, kér po krivi navadi „b“ v začetku slovenskih mestnih in osebnih imén (Local- und Personennamen) radi za „v“ izgovarjajo, za priliko: Brezje, Bukovje, Brinjar, Bradač i. t. d. zgovarjajo: Vrezje, Vukovje, Vrinjar, Vradač. Nasproti pa v nemških besedah početno „w“ sploh za „b“ zgovarjajo, za priliko namesto: Wein, Wasser, Wind, Wolf, pravijo: Bein, Basser, Bind, Bolf. *) Bodi si pa Bežigrad, Vešigrad ali Višigrad pravo imé mojiga prenočiša: tajiti se ne da, de na práv prijetnim mestu stojí, in de je njega sedanji posestnik vse hvale vreden, kér si prizadeva ga večerstiti, popraviti in zlepšati, kakor se mu spodobi; — poprejšnji posestniki so ga skorej čisto zapustili bili.

Molcé od tega, kakó Celjanam zdaj denarji evetjo: hočem samo opomniti, de se je v Celji po velikim trudu tamošnih gospodov duhovnov majhna slovenska knjižnica napravila, in de so učenci nemških šol na slovenske bukvice, kakor čbele na lipovo cvetje. Učenci latinskih šol ne kažejo toliko veselja do slovenšine, ako so ravno bliže času, v kterim bo njih služba popolniga znanja slovenskiga jezika od njih terjala. — Eden učnikov uči tú dobrovoljno talijanski jezik; slovenskiga jezika se pa nihče usmiliti neče, de bi ga pravilno učil! — Je tedej še zmiram zapušeno sirotce, ki ga le na kmete tišijo, kakor zapuščene najdenike (Findling). — Kér sim ravno na struno slovenskiga jezika dregnul, se nemorem zderžati opomniti: de je po Celjskim krogu veliko prijatlov slovenšine razun šolskih učnikov na kmetih, ki se ji do maliga vpirajo. **)

(Dalje sledi.)

Dopis iz Pične v Istrii.

De ne bom, kakor marsikter svojih domorodcov, vedno le pri gosposki oblubi ostal, vam hočem, dragi prijatel! danes za Novice, iz naše dežele kaj maliga pisati, ktera je Krajncam skorej takó malo znana, kakor ptujcam naša Krajnska dežela. Le poslušajte me!

Kanóbe (kleti) imamo lanjskiga dobriga vina še polne. Rad bi ga saj tistim krajnskimi tovarnikom, kteri so navajeni le po Dolenske vina hoditi, majolčico za pokušnjo natočil, de bi zvedli, kakošno kaplico tukaj pride-ljujemo, in gotovo bi po tem marsikter Gorenc svoje konjiče vpregel in v Istro bi jo po dobro vino privozil. Plačal bi ga spud (52 bokalov) po 4 gold. in sicer takó dobriga, de ga težko v Ljubljani taciga spod 24 kraje. točiti zamorejo; zdej bi se pa tudi še po boljše ceni kupiti dalo, zató kér terta letas práv verlo kaže; obljubim, če takó ostane, ga bomo zopet iz polnih barigelj točili. — Žita nam práv lepo kažejo; rež je bila tudi pri nas sémtertje redka, tode kar ni slama nanesla, bo pa gotovo klasje nadomestilo; pšenica, pri nas le golíco sejejo, stojí kot morjé lepa in plenjata, snopa

*) Taka je večidel tudi s krajnskimi Nemci.

Vredništvo.

**) De je med njimi nekoliko hvale vrednih domorodcov, so se mnogi po kmetijskih Novicah že prepričali.

Pisatelj.

in zernja obéta dovelj. Ječmena bo nar več, mislim, de bomo prihodnjič ječmenovo kašo bolji kup jedli, kakor letas; turkinja (koruza) se tudi práv lepo obnaša; oljka nam veliko pridelka obeta, tode je še vse v božjih rokah, če je nam le toča ne vzame, ktera nam vseskozi hudo žuga, in je tudi v nekterih krajih že desetino pobrala; ne razumim, de nas takó rada obiše! če se le od juga oblačik na nebu prikaže, smo že v strahu pred njo. — Kakó se nam bo pa letas krompir obnesel, ne vém še, stoji práv čversto, upanje imamo, de se ga bo gnjiloba letas ognila. — Toliko za danes! Z Bogam!

A. Zdešar.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc na Krajskim.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc se je začela po Krajskim zmirej bolj vzdigovati. Gosp. grof Franc Ksaveri Aversperg, grajšak v Veliki Vasi na Dolenskim, ki so se z velikim veseljem židoreje poprijeli, so pridelali letas 4 cente in 75 funtov židnih mešičkov ali kokonov.

Avstrijski Llojd.

De se je Terst in celo kupčijstvo avstrijskiga cesarstva v poslednjih letih zlo povzdignilo, je storila posebno neka imenitna kupčijska družba v Terstu, ki se Llojd imenuje. Nekdo je tedej unidan v nemških Novicah „Gegenwart“ ob kratkim práv dober odgovor dal na vprašanje: kaj je Llojd? rekoč: 25 parabrodov (Dampfschiffe) z 200000 ljudmi in z 50 milijoni blagá, ki se v enim letu na njih peljejo, — to je avstrijski Llojd.

Neizrečeno velika hudobija.

V Gorici, blizo vasi Otoka v Mošniski fari na Gorenskem je bila nekemu kmetu 5 let stara kobila, ki je imela že dve lepi žebeti, sedaj pa tretjič breja, in ktere bi ne bil posestnik rad spod 200 gold. dobriga denarja prodal, 20. dan rožniga cveta letašnjiga leta, ukradena. Drugi dan so jo pol ure od Dobriga polja pri nekem kozelcu izstradano privezano še živo naši, tode brez jezika, kteriga ji je bil hudobni tat globoko v goltancu odrezal. — Bogo gladno živinče je močno po kermi hrepenelo, pa — jesti ni moglo! Potem so jo skozi Radoljco v Spodnjo Lipnico h konjedercu peljali. Radoljčanje so jo ogledovali, in z enim glasam neusmiljeniga hudobneža obsojevali, rekoč: „Taki trinog, ki je ubogo živino takó neusmiljeno mučil, ne zasluži družiga, kakor de bi se mu tudi jezik odrezal, ali pa de bi ga za jezik perbili ali za-nj obesli.“ — Tatú, gerdiga divjaka, pa še niso zvedli, posebno kér se vlastnik mučeniga živinčeta ni svest, de bi bil s kakim takim človekam v prepír ali kreg, v zamero ali pa v sovražtvo, zapleten bil! —

Mesarska terdoserčnost.

Pri ti priliki vam tudi od nekterih Gorenskih mesarjev gerdo navado oznamimo, kakó neusmiljeno z živino ravnajo, predin jo v mesnici pobijejo, de jih v černe bukve zapišete. Kader ti terdoserčneži kakiga vola, kako kravo ali kakošno drugo živinče za klavšnjo kupijo in v mesnico peljejo, in če se priméri, de se živinče, ko ga mesár žéne, čez kak most iti boji, takrat zgrabi divji mesár živinče za rep, ter mu ga vlomi, in pravi, kér to živinčeta hudo boli, gré tudi precej in rado čez most v mesnico. — Ali ne zaslužio taki gerduni še kaj več, kot černih bukev?

Novice.

(Jajci v jajcu) Anton Osana nam je iz Razdertiga pisal: V Grabnih Ipavske fare pri Lozicah je mesca rožniga cveta tega leta neka kokoš jajce znésla, ktero je bilo na videz precéj veliko. Hišna gospodinja Ana Fabčič je jajce ubila in v sredinjega najde drugo, kakor orh debelo, in v tem še eno, kakor léšnik debelo, ravno takó lepo kakor so druge od kokoš znesene jajca.

(Človek v božjih rokah). 19. rožniga cveta je v Nadožu na Erdeljskim bežal nek ovčár s svojima dvema otročicama in 45 ovcami pred dežjem pod hrúševó drevó. Strela udari v drevó — razun hčerke pade vse mertvo okoli; pa ovčár, njegov sin in ena ovca so čez 2 uri zopet oživili — 44 ovác pa je mertvih obležalo.

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajskiga sadja.

(Dalje.)

10. Gosp. M. Koréniz Planine so od M. Milavca iz Studeniga poslali: žlahtnic (Jakobsbirne); višinj jesiharc (Erdweichsel, kleine essigsauere Zwergkirsche), in pa Bredovih marelic (Aprikose von Breda); té marelice so velike hvale vredne in posebno dobriga sočniga okusa.

11. Od gosp. Souvana v Ljubljani smo dobili: parskih rudečih Soleburgarc (geblümte Muskatbirn), so dobre in posebno leporudeče; žlahtnic (Jakobsbirn) in laških medenic (Annabirne), ki ste tudi priporočevanja vredni; nar manjših muskatelic (Sieben ins Maul) in pa rumenih zgodnjih muskatelic (kleine gelbe Sommermuskateller), in pa poletnjih tofeljnov (Sommertaffetapfel) in poletnjih jagodičarjev (Rothe Sommerkalvill oder Erdbeerapfel).

12. Gosp. Janez Krivic, tehant v Gôrjah so poslali velikih černih šôck (grosse schwarze Herzkirsche), posebno lepiga in dobriga pleména, in pa režénk, ki so mehke po okusu zlo tepkam enake.

13. Gosp. grof Vincenci Thurn, grajšak v Radoljci so poslali že večkrat pohvaljenih laških medenic (Annabirn), ki so po pravici od gorenskih kmetovavcov zlo obrajtane, kér so zares dobre, zgođej zréle in rade polne; ravno tacih smo dobili tudi

14. od gosp. Jurja Pajka v Ljubljani.

15. Gosp. Jožef Poklukar, fajmošter na Dobrovi, so poslali: Nr. 1. frühe Sommerblankette (prosimo za krajsko imé), Nr. 2. žlahtnic (Jakobsbirn) in pa Nr. 3. Nagovizer-Birn (prosimo za krajsko imé), kér to pléme je dobro in tudi po nemških krajih zlo obrajtano.

Odborstvo sadne razstave 28. mal. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan osemnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnju	
	28. Maliga serpana.		26. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	2	47	3	4
1 » » banaške....	2	55	3	6
1 » Turšice.....	2	—	2	3
1 » Soršice.....	—	—	2	34
1 » Rěži.....	2	5	2	25
1 » Ječmena.....	1	38	—	—
1 » Prosa.....	1	54	1	55
1 » Ajde.....	1	40	1	55
1 » Ovsa.....	1	2	1	9